

Ciprian Voicilă

SFINȚII DE LÂNGĂ NOI

Între portrete și icoane

**Carte apărută cu binecuvântarea
Înalt Preasfintitului Arhiepiscop
Justinian Chira
al Episcopiei Maramureșului
și Sătmarului**

**Editura Areopag
Editura Meditații
București, 2014**

I. SFINȚII DE LÂNGĂ NOI

**Scrisoare despre
părintele Justin Pârvu**

Dragă cititorule,

Îți scriu pentru că marile dureri nu pot fi împărtășite decât prin scris. Scrisul îți oferă șansa de a-ți pune în ordine stările haotice pe care îți le provoacă suferința, de a le organiza.

Astăzi a trecut la Domnul un om care se afla în contact permanent cu noi toți și cu Dumnezeu, deopotrivă. Singurul om care făcea legătura între România și Dumnezeu. Afirmația poate să îți se pară prea tare și prea emotivistă. Dar am un argument solid: acest om avea conștiință creștin-ortodoxă și, deopotrivă, conștiință de român, o situație destul de rar întâlnită astăzi, când fie întâlnim creștini cosmopoliti, alergici la cuvinte ca „român” sau „România”, fie găsim naționaliști neduși la biserică.

Părintele Justin a fost un paradox întrupat: în el s-au întâlnit eroul, dar și călugărul, românul autohton și creștinul universal. A păsat în Lumina veșnică a lui Hristos o personalitate cu totul de neegalat: martir pentru Hristos și pentru neamul românesc, pătimind 16 ani de temniță grea. Cel mai căutat duhovnic, după moartea părintelui Cleopa. Omul care a readus la suprafața istoriei recente a României și a conștiinței creștinilor viața mucenicilor secolului XX, îngropați zeci de ani în uitarea comunist-democratică. Omul care s-a opus, suferind oprobriul multora, nouui sistem concentraționar – global, de această dată, care nu suportă refuzul, nici răsuflarea caldă a vieții neîndosariate electronic. Omul care a îndrăznit – cum puțini mai au curajul să o facă – să se opună prin cuvânt încercărilor de dizolvare a identității Ortodoxiei.

Murind părintele Justin, nu a murit un om, ci mai mulți deodată. A mai murit puțin din acea Românie interbelică, care a dat peste timp modele exemplare de viață și gândire. A murit românul absolut și creștinul absolut. Ne-a părăsit modelul, pe care îl cercetam toți – mai des, mai rar, dar ne întâlneam cu el negreșit – pentru a ne convinge încă o dată și

încă o dată că viața în Hristos nu este imposibilă în secolul XXI, nu este o simplă utopie, și nici faptul de a fi român nu este un accident, ci un fapt de a fi în lume pe care l-am primit din mâna lui Dumnezeu.

Da, părintele Justin, Cuviosul Justin a trecut la viața cea nestricăcioasă și ne poate ajuta mai repede și pe mai mulți deodată. Dar mai aveam nevoie de el și aici, mai exact acolo, la Petru Vodă. Am văzut odată o fotografie cu părintele Justin care privea prin lentilele unui binoclu militar. Această imagine sugerează de minune cam ce vreau eu să îți transmit. De multe ori m-am gândit că părintele Justin nu doar că știe mai tot ce se petrece în țară, dar se și află la originea unor fapte, întreprinderi luminoase care stau ca o stâvilă în fața avalanșei de negură care amenință Biserica lui Hristos și România.

Părintele Justin a ctitorit biserici și mănăstiri, a întemeiat obști monahale, a susținut prin rugăciune și prin faptă nenumărate proiecte culturale, dar, mai presus de toate, și-a ales mucenia slujirii aproapelui, până la ultima suflare. Prima zilnic sute de persoane care își deșertau la picioarele sale noianul de probleme și neliniști, pe care părintele Justin le

făcea una cu pământul prin rugăciunea sa. Avea puterea extraordinară de a ridica din prăpastia deznădejdii sufletele năruite. Nenumărați oameni au aflat răspuns la problemele lor doar vorbind câteva minute cu părintele, despre subiecte care, aparent, nu aveau nici în clin, nici în mâncă cu problema stringență care îi adusese acolo. Alții au primit dezlegarea adăstând la ușa chiliei sale.

L-am văzut cu puțin timp înainte de a fi internat la Cluj. Am ajuns noaptea, târziu, la Petru Vodă. Se făcuse ora 22 și părintele încă mai primea oameni. Coada de la ușa chiliei sale părea că abia se formase. Era un călugăr care aștepta de la ora 10 să intre să se spovedească la părintele. Mi s-a părut că are o răbdare de granit, pentru că avea puterea să îi lase continuu pe ceilalți să intre, el lăsându-se mereu la urmă. Așteptam deja de o oră și ceva și mă încolțise oboseala drumului de la București la Petru Vodă.

Și, dintr-o dată, ca într-o piesă de Eugen Ionescu sau ca într-o nuvelă de Samuel Beckett, ușa pe care intrau pelerinii se deschise și întră... un afro-american. Persoana de culoare trece pe lângă noi, care stăteam cuminți la rând, se

Respect pentru cunoscătorii de literatură
apropie de părintele cel cu răbdare de oțel și îi
spuse în limba română:

– Doamne, ajută!

Nu mi-am revenit bine din surpriza situației,
că Tânărul călugăr îi zise:

– Măi, Ioane, măi... Am auzit că tu ești legio-
nar! Am început să râdem, uitând dintr-odată
și de oboseală, și de tensiunea așteptării. Ioan a
fost botezat ortodox de părintele Justin.

Nu mă miră faptul că, la patruzeci de zile
după adormirea părintelui Justin, din foto-
grafia care stă pe fotoliul din care părintele îi
sfătuia pe oameni, a izvorât mir. Dumnezeu a
adeverit astfel nevoința mucenicească a
părintelui, care s-a jertfit până la capăt pentru
aproapele său. „Mai mare dragoste nu este,
decât să își pună cineva viața pentru prietenul
său.” Nu mă surprinde nici că uleiul din candela
care arde permanent la mormântul părintelui
s-a transformat în mir.

Eu l-am văzut doar de vreo cinci, șase ori, de
fiecare dată întâlnirea cu părintele fiind
diferită, luminând parcă alte dimensiuni ale
vieții duhovnicești. Despre părintele ar trebui
să depună mărturie uceniciei. Ei sunt îndrep-
tați cu asupra de măsură să o facă. Dar
pentru că părintele Justin este un sfânt și în

Orthodoxie sfinții aparțin tuturor, îți povestesc aici, pe scurt, ce am înțeles eu din întâlnirile mele sporadice și puține cu sfîntia sa.

Mi-am dorit mult să îl cunosc. Uneori dorința asta mi s-a părut prea arzătoare, prea irațională și am suspectat-o că ar fi pătimășă. Mai întâi l-am cunoscut prin cărțile cu și despre el, care apăruseră în anii din urmă. Sunt câteva episoade din biografia părintelui care depășesc imaginația și creativitatea oricui, fie el scriitor, regizor sau pictor. Este, înainte de toate, acea scenă cutremurătoare în care părintele Justin săvârșește Sfânta Liturghie pe trupul unui muribund. „N-am săvârșit niciodată o Liturghie mai fierbinte, în toate veșmintele ei, cu toate regulile ei, cum am săvârșit-o acolo, pe acest cadavru”¹⁵, avea să mărturisească părintele.

Am ajuns într-o iarnă la ușa chiliei sale. Părintele stătea pe atunci sus, în mănăstirea de călugări. Am așteptat o vreme, mai întâi afară, pe un ger înțepător. Apoi am păsat pe un culoar

¹⁵ Adrian Alui Gheorghe – *Părintele Justin Pârvu și morala unei vieți câștigate*, Editura Conta, Piatra Neamț, 2007, p. 94.

mic, îngust, în fața ușii chiliei sale. Simțeam o presiune sporită din plin de nerăbdare și de efortul meu de a sintetiza totul într-o frază, două, conștient fiind că în urma mea așteptau să intre la părintele mulți alții, știind totodată că în fața părintelui Justin oamenii stau ca niște cărți deschise și că, de multe ori, cuvintele sunt de prisos. Am intrat împins, cumva, de valul creștinilor care se înmulțiseră la rând. M-am așezat în genunchi la picioarele sale și i-am spus pe scurt problema care mă frământa. Mi-a dat soluția la ea, m-a miruit și, înainte să ies pe ușă, i-am cerut un cuvânt de folos pe care să îl urmez. Mi-a spus așa:

– Să te rogi neîncetat, să îți crești copiii în frica lui Dumnezeu și să faci pace pe oriunde te vei duce.

Pe drumul de întoarcere spre București, privind retrospectiv întâlnirea, m-a frapat chilia simplă, austera, aproape sărăcăcioasă în care locuia părintele. Mi l-am amintit stând ușor aplecat în față, gest prin care participa la suferințele creștinului care sedea la picioarele sale și care își deschidea în față sa sufletul. Nu mi s-a părut întâmplător nici că primul sfat pe care mi l-a dat se referea la Rugăciunea lui